

Wypoczynek i kultura w powiecie słupskim

Recreation and culture in the Słupsk District • Erholung und Kultur im Kreis Słupsk

Powiat słupski — mądry wybór każdego turysty
dzięki morzu możliwości...

Przepiękne krajobrazy naszego terenu pozwalają rozkoszować się urokami piaszczystych plaż, szumem fal i niepowtarzalnymi zabytkami. Na ziemi słupskiej znajdują się idealne warunki do uprawiania turystyki aktywnej: windsurfingu, kajakarstwa, wycieczek rowerowych, pieszych wędrówek, jazdy konnej, wędkarstwa morskiego i myślistwa. Odwiedzając powiat słupski, przyjeżdża się tu naprawdę po słońce i uśmiech. Oprócz wielu walorów przyrodniczych i kulturowych, atutem naszego regionu są życzliwi ludzie oraz dobra kuchnia.

*The Słupsk District - sensible choice of each tourist
due to the sea of opportunities...*

Stunning landscapes of our area make it possible to enjoy the charm of sandy beaches, the hum of waves and unforgettable monuments. In the Słupsk land, ideal conditions for active recreation are available: windsurfing, canoeing, cycling trips, walking excursions, horse riding, sea fishing and hunting. While visiting the Słupsk district, you really come here for sun and smile. Besides numerous natural and cultural values, the advantages of our region are its friendly inhabitants and good cuisine.

*Der Kreis Słupsk - die kluge Wahl jedes Touristen
dank des Meeres der Möglichkeiten...*

Die atemberaubenden Landschaften unserer Region lassen die Wunder der sandigen Strände, Meeresrauschen und einmalige Denkmäler bewundern. Die Region verfügt über perfekte Bedingungen für aktive Touristik: Windsurfen, Kanufahren, Fahrradfahrten, Wandern, Reiten, Seeangeln und Jagd. Wenn Sie den Kreis Słupsk besuchen, kommen Sie um sich Sonne und Lächeln zu holen. Neben den vielen Schätzen der Natur und Kultur sind die Freundlichkeit unserer Einwohner und die gute Küche die bezeichnenden Eigenschaften unseres Gebiets.

Powiat Słupski

www.powiat.slupsk.pl

Podróż po powiecie słupskim zaczyna-
my od miejsca, w którym urzędują jego
władze. Budynek Starostwa Powiatowe-
go zaliczany jest do najładniejszych zabytków
w Słupsku. Obiekt wybudowany w 1903 roku
na potrzeby ówczesnych władz powiatu usytu-
owano w pobliżu rzeki Słupi, w jednym z naj-
bardziej uroczych zakątków miasta. Obecnie
budynek odrestaurowano i można go podzi-
wiać w całej okazałości.

We start our tour of the Słupsk District
from the place where its authorities have
their seat. The building of District Star-
osty is considered to be one of the most beautiful
monuments in Słupsk. The facility built in 1903
for the needs of contemporary district authorities
was located in the vicinity of Słupia river, in one of
the most charming places of the city. Currently the
building has been restored and it can be admired
in all of its glory.

Die Reise durch den Kreis von Stolp
beginnt an der Stelle wo sich die Kre-
isverwaltung befindet. Das Gebäude
der Landratsamt zählt als eins der schönsten
Denkmäler von Słupsk. Es wurde 1903 für
die damalige Führung des Kreises nahe des
Flusses Stolpe, an einem der schönsten Orte
der Stadt, errichtet. Neulich wurde das Ge-
bäude renoviert, damit man es in seiner gan-
zen Pracht bewundern kann.

Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach dostępne jest dla turystów przez cały rok. Na terenie 10 hektarów zgromadzono w formie skansenu obiekty kultury materialnej i etnograficznej. W dwudziestu zrekonstruowanych obiektach prezentowane są dziedziny kultury dotyczące gospodarki rybackiej. W sezonie letnim na terenie muzeum odbywają się liczne imprezy folklorystyczne związane z tradycją pozyskiwania torfu, połączone m.in. z pokazami wypieku chleba i wyplatania koszy - Czarne Wesele, Festyn Dziecięcy czy Pożegnanie lata. W Klukach warto zwrócić również uwagę na zabytkowy cmentarz z XVII wieku.

The Museum of Slovenian Village in Kluki is available for tourists all year round. Over the area of 10 hectares, objects of material and ethnographic culture were gathered under the form of a heritage park. In twenty reconstructed buildings, culture related to fishery management is presented. In the summer season, numerous folk events are held, connected with the tradition of peat acquisition combined, among others, with shows of bread baking and basket weaving - Black Wedding, Children's Feast or Farewell to the Summer. In Kluki it is also worth paying attention to the historic cemetery from the 17th century.

Das Museum des Slowinzenlandes in Kluki steht für Touristen während des ganzen Jahres offen. Auf einem Gebiet von 10 Hektar wurden in der Form eines Freilichtmuseums Denkmäler der materiellen und ethnografischen Kultur gesammelt. In den zwanzig rekonstruierten Gebäuden werden Kulturdenkmäler in Bezug auf Fischerwirtschaft dargestellt. Im Sommer hat man im Museum viele verwandten Veranstaltungen, die sich mit der Tradition der Gewinnung des Torfes verbinden, zusammen mit z. B. Vorstellungen vom Brotbacken und Herstellung von Körben - z. B. die Schwarze Hochzeit, Kinderfest oder Sommerabschied. In Kluki soll man auch den Friedhof aus dem 17. Jahrhundert nicht verpassen.

Nie trzeba jechać do Afryki, żeby udać się na spacer po pustyni. Można wybrać się na ruchome wydmy. Te niespotykane piaskowe krajobrazy znajdują się na terenie Słowińskiego Parku Narodowego o randze Światowego Rezerwatu Biosfery, wpisanego na listę UNESCO. Nasza „Polska Sahara” wykorzystana została w kultowych, rodzimych filmach, m.in. w „Faraonie” i „Seksmisji”.

It is not necessary to travel to Africa to set off for a walk in the desert. You can go for a walk across the coastal moving dunes. This unusual sandy landscape can be found on the territory of Słowiński National Park, ranked as the World Biosphere Reserve listed by UNESCO. Our „Polish Sahara” was used in cult, Polish films, among others in „Pharaoh” and „Sexmission”.

Man braucht nicht nach Afrika zu fahren, um in der Wüste spazieren zu gehen. Man kann die Wanderdünen besuchen. Diese einmaligen Sandlandschaften befinden sich auf dem Gebiet des Slowinzischer Nationalpark, der den Status eines auf der UNESCO-Liste eingetragenen Biosphärenreservats besitzt. Unsere „Polnische Sahara” hat in vielen Kultfilmen aus Polen gespielt, u. a. in dem „Pharao - Die dunkle Macht der Sphinx” und in der „Sexmission”.

Warcino to miejsce, gdzie można połączyć dwie pasje - historię i potrzebę obcowania z naturą. Historycznym aspektem atrakcyjności jest postać Otto von Bismarcka, którego ulubioną leśną rezydencją był neoklasycystyczny pałac z XVII wieku. Dzięki temu pozostawił po sobie wiele pamiątek, do dzisiaj największą atrakcją pałacu jest sala kominkowa - dawny gabinet Bismarcka z zachowanym wystrojem i wyposażeniem. Zachowało się także biurko kanclerza, dwie szafy oraz oryginalny sejf. Niepowtarzalny klimat tworzy otaczający pałac park, wokół którego znajduje się ścieżka ekologiczno-edukacyjna. Park zachwyca starym drzewostanem, cieniastymi przejściami i tarasowo ukształtowanym głównym zboczem.

Warcino is the place where two passions can be combined - history and the need for contact with nature. The historic aspect of its attractiveness is due to the figure of Otto von Bismarck, whose favourite forest residence was the Neo-Classic palace dating back to the 17th century. Accordingly, he left behind many memorabilia - until today the biggest attraction of the palace is the fireplace chamber - the former chamber of Bismarck with the maintained entire decoration and furnishing. The desk of the chancellor, two cases and original safe box were also preserved. The unique atmosphere is created by the park surrounding the palace, around which the ecological - educational pathway runs. The Park enchants with the old tree stands, shadowed passages and the terraced main slope.

Warcino ist eine Ortschaft, wo man zwei Leidenschaften verbinden kann - Geschichte und Bedarf nach Spaß in der Natur. Geschichtlich gesehen verbindet sich diese Region mit der Person des Otto von Bismarck, wessen beliebteste Waldresidenz der charakteristische neoklassizistische Palast vom 17. Jahrhundert war. Darum hat er auch viele Andenken hinterlassen - bis heute ist der Saal der Feuerstelle - das Arbeitszimmer Bismarcks, mit erhaltener Ausstattung und Verzierung - die größte Sehenswürdigkeit des Palastes. Erhalten blieb auch der Schreibtisch des ehemaligen Kanzlers, zwei Schränke und ein origineller Panzerschrank. Die einmalige Atmosphäre wird durch die Parkanlage um den Palast erzeugt. Um die Anlage wurde ein Lernpfad für Ökologie und Bildung errichtet. Der Park verfügt über alte Bäume, schattenreiche Durchgänge und eine terrassenartig gestaltete Hauptflanke.

Kolejnym obiektem znanym w Warcinie dzięki licznym sukcesom i wyróżnieniom jest Centrum Edukacji Regionalnej, mieszczące się w zrekonstruowanej XVII-wiecznej szachulcowej wozowni, która niegdyś należała do pałacu. Odbývają się tam kursy, szkolenia oraz liczne imprezy kulturalne o zasięgu lokalnym i ponadregionalnym. W sali wystawowej prezentowane są prace malarskie, rzeźbiarskie i myśliwskie.

Owing to numerous successes and awards, the next well-known facility in Warcino is the Regional Education Centre located in the reconstructed 17th century wattle-and-daub coach house, once belonging to the palace. It is the place where training courses and numerous cultural events of regional and national scale are held. In the exhibition hall, painting, sculpture and hunting projects are presented.

Ein weiteres Objekt, das in Warcino dank vieler Erfolge und Auszeichnungen bekannt ist, ist das Regionalbildungszentrum, das sich in einer rekonstruierten Fachwerkstil-Remise aus dem 17. Jahrhundert befindet. Die Remise gehörte einmal zum Palast. Hier werden Kurse, Schulungen und Kulturveranstaltungen lokalen und überregionalen Charakters veranstaltet. Im Ausstellungssaal werden Malerei, Bildhauerei und Kunstwerke aus dem Jagdwesen ausgestellt.

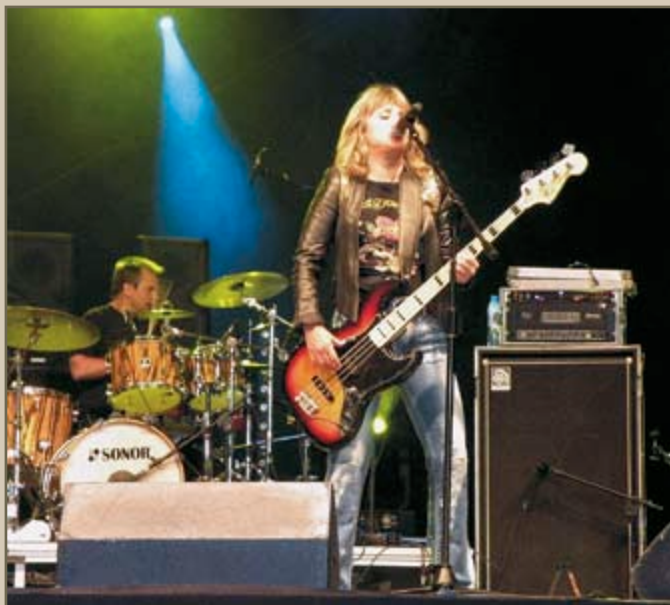

W całym powiecie słupskim zachowało się około dwa i pół tysiąca budynków chłopskich wzniesionych systemem szachulcowym, tworzących „Krainę w Kratę”. Swołowo jest jej stolicą i uznane zostało za pomorską wieś dziedzictwa kulturowego. Zbudowane zostało na klasycznym planie dużej owalnicy z budynkami o charakterystycznej szkieletowej konstrukcji, tworzącej symetryczny układ. W Muzealnej Zagrodzie Albrechta w Swołowie w ciągu roku odbywają się liczne imprezy tematyczne - Gęsia Niedziela, Szparagowe Święto i Babie Lato.

In the entire Słupsk district, about two and half thousands of peasants' houses built using the wattle-and-daub system are preserved, creating the „Checked Land”. Swołowo is its capital and it has been acknowledged as the Pomeranian village of cultural heritage. It was built on a classic oval plan with buildings of characteristic frame construction making a symmetric arrangement. In the Museum Albrecht's Croft in Swołowo numerous thematic events are held during the year - Geese Sunday, Asparagus Feast and Indian Summer.

In dem gesamten Kreis von Słupsk blieben rund zweitausend-fünfhundert landwirtschaftlicher Gebäuden erhalten, welche als Fachwerkhäuser gebaut wurden - so wurde ein „Kariertes Land” geschaffen. Die Hauptortschaft des Gebiets ist Swołowo, dieses Dorf wurde zum pommerschen Dorf der Kulturerbe genannt. Die Ortschaft wurde klassisch als Rundling gegründet, mit einmaligen Fachwerkhäusern in einer symmetrischen Aufstellung. Der Museumsbauernhof Albrecht in Swołowo buetet diverse thematische Veranstaltungen während des ganzen Jahres an - Feste wie Gänsesonntag, Spargelfest und Altweibersommer.

W połowie drogi między Słupskiem a Ustką trafić można do Doliny Charlotty w Strzelinku - pięknego i dobrze znanego kompleksu turystyczno-gastronomicznego, położonego nad Jeziorem Zamełowskim. Dolina to miejsce wyjątkowe i niezwykle intrygujące. Piękna o każdej porze roku, bardzo dobrze znana w kraju i za granicą, przede wszystkim dzięki organizacji imprez, z udziałem światowych gwiazd muzyki. Wśród wielu interesujących imprez najbardziej oczekiwanym wydarzeniem jest Festiwal Legend Rocka. Kompleks kusi pięknym pensjonatem, stadniną koni, amfiteatrem, zwierzyńcem, parkiem linowym, oryginalną restauracją, ekskluzywnym hotelem SPA, a także Wioską Mongolską i możliwością uprawiania licznych sportów.

Half-way between Słupsk and Ustka you can come across Charlotte's Valley in Strzelinko - a beautiful and well-known tourist and gastronomy complex situated on Zamełowskie Lake. The Valley is a unique and extremely intriguing place. Beautiful during each season of the year, very well-known in the country and abroad, mainly due to organisation of events with participation of world-famous music stars. Among many interesting events, the Festival of Rock Legends is the most awaited one. The complex tempts with a splendid guesthouse, horse stable, amphitheatre, animal zoo, rope climbing park, original restaurant, exclusive SPA hotel as well as with the Mongolian Village and opportunity to practice many sports.

Auf halbem Weg zwischen Słupsk und Ustka stößt man auf das Charlottental in Strzelinko - ein schönes und bekanntes Touristik- und Gastronomiekomplex am See von Zamełowo. Dieses Tal ist ein einmaliger und sehr interessanter Ort. Es ist während des ganzen Jahres schön, und in Polen sowie international dank den Konzerten bekannter Musiker berühmt geworden. Neben den anderen interessanten Veranstaltungen die am meisten erwartete Veranstaltung ist das Festival der Rocklegenden. Der Komplex lockt mit einem schönen Gasthaus, mit Gestüt, Amphitheater, zoologischem Garten, Seilgarten, originellem Restaurant, bequemen Hotel mit Gesundheitseinrichtung sowie mit einem Mongoliendorf und mit dem diversen Sportangebot an.

Znajdujące się na terenie ziemi słupskiej pałace i dwory zachwycają nie tylko koneserów sztuki. Ich niepowtarzalny klimat wywołuje zachwyt u każdego turysty. Do naszych czasów w granicach powiatu słupskiego zachowało się 79 różnego typu rezydencji ziemskich, pochodzących z XVII - XIX wieku. Najdostojniejszą z nich jest niewątpliwie Zamek Książąt Pomorskich w Słupsku wybudowany w 1507 roku. Najbardziej okazałe pałace podziwiać można w Damnicy, Wolinii, Barcinie, Cecenowie, Poganicach i Głównicy. Wyjątkowe miejsce zajmuje dwór w Swochowie. Równie interesujące dworki możemy zobaczyć w Sierakowie Słupskim, Borzęcinie, Zajączkowie, Podolu Wielkim, Strzelinku, Zagórkach, Szczypkowicach i Zaleskich.

Palaces and mansions located in the Słupsk land attract not only connoisseurs of arts. Their unique atmosphere fascinates every tourist. Until our times, 79 manor houses of diverse character, dating back to the 17th - 19th century have been preserved within the boundaries of the Słupsk District. Undoubtedly, the most distinguished of them is the Castle of Pomeranian Dukes in Słupsk built in 1507. The most magnificent palaces can be admired in Damnica, Wolinia, Barcino, Cecenowo, Pogonice and Głównice. The manor house in Swochowo occupies a unique place. Equally interesting manor houses can be seen in Sierakowo Słupskie, Borzęcino, Zajączkowo, Podole Wielkie, Strzelinko, Zagórki, Szczypkowice and Zaleskie.

Die Paläste und Gutshöfe in der Region von Słupsk erstaunen nicht nur Kunstliebhaber. Ihre einmalige Atmosphäre beraubt jedem Besucher den Atem. Bis zu unseren Zeiten blieben innerhalb des Kreises Słupsk insgesamt 79 verschiedene Residenzen aus dem Zeitraum zwischen dem 17. und dem 19. Jahrhundert erhalten. Die wichtigste Residenz ist zweifellos das Schloss der Pommerschen Herzöge in Słupsk, im Jahre 1507 erbaut. Die sonst prachtvollsten Paläste können in den Ortschaften Damnica, Wolinia, Barcino, Cecenowo, Pogonice und Głównice besucht werden. Einen einmaligen Platz hat der Hof in Swochowo. Gleichmäßig interessante Höfe befinden sich in Sierakowo Słupskie, Borzęcino, Zajączkowo, Podole Wielkie, Strzelinko, Zagórki, Szczypkowice und Zaleskie.

Na ziemi słupskiej znajduje się ponad sześćdziesiąt zabytkowych obiektów sakralnych. Pierwsze budowle wznoszone były z drewna, ale tych zachowało się niewiele. Nieliczne takie obiekty znajdują się w Objęździe, Charnowie, Kuleszewie, Wytownie i Dobieszewie. Najstarszy murowany kościół znajduje się w Budowie. Cenne architektonicznie są również obiekty sakralne w Słupsku, Duninowie, Dębnicy Kaszubskiej, Zimowiskach, Smołdzinie, Stowiecinie, Główniczach i Kwakowie. Na terenie powiatu można także podziwiać kościoły o konstrukcji szachulcowej - m.in. w Objęździe i Rowach.

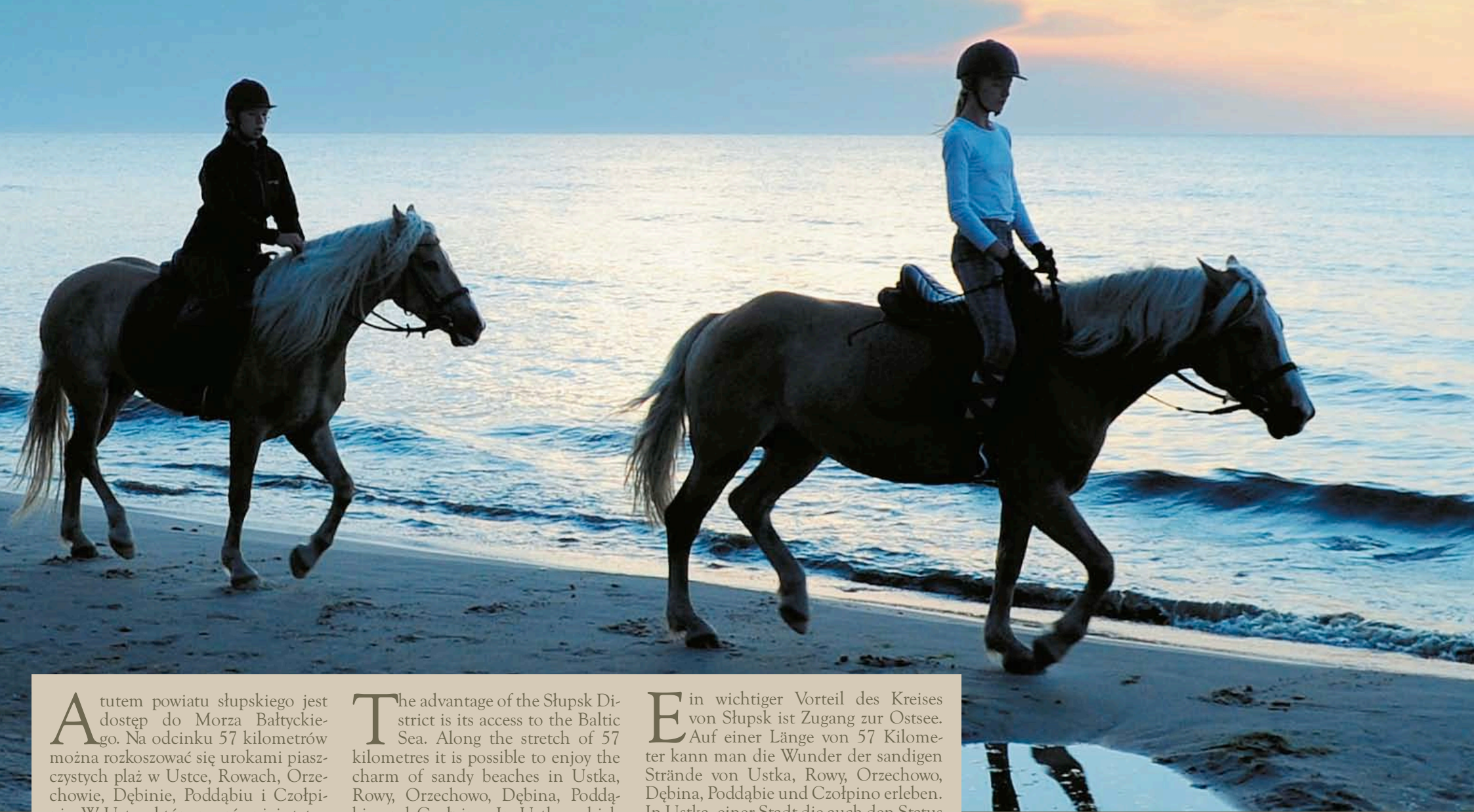
On the territory of the Słupsk land, over sixty historic sacral facilities are located. The first buildings were constructed of wood, however, few of them were preserved. Rare structures of this type can be found in Objazda, Charnowo, Kuleszewo, Wytowno and Dobieszewo. The oldest mason church is found in Budowo. Valuable architectural sacral structures can also be visited in Słupsk, Duninowo, Dębica Kaszubska, Zimowiska, Smołdzino, Stowiecino, Głównicz and Kwakowo. Within the territory of the district, churches of wattle-and-daub construction can be also admired - among others, in Objazda and Rowy.

In der Region von Słupsk befinden sich über sechzig Denkmäler religiösen Charakters. Die ersten Bauten wurden aus Holz errichtet, von diesen blieben aber nur wenige erhalten. Einige Zahlen solcher Bauten hat man im Objazda, Charnowo, Kuleszewo, Wytowno und Dobieszewo. Die älteste Mauerkirche befindet sich in der Ortschaft Budowo. Vom Standpunkt der Architektur aus gesehen sind die Sakralbauten in Słupsk, Duninowo, Dębica Kaszubska, Zimowiska, Smołdzino, Stowiecino, Głównicz und Kwakowo auch wertvoll. In der Region des Kreises kann man auch Kirchen im Fachwerkstil bewundern, u. a. in Objazda und in Rowy.

A tute powiatu słupskiego jest dostęp do Morza Bałtyckiego. Na odcinku 57 kilometrów można rozkoszować się urokami piaszczystych plaż w Ustce, Rowach, Orzechowie, Dębiniu, Poddąbiu i Czołpinie. W Ustce, która ma również status uzdrowiska, organizowane są rejsy po morzu oraz połowy dorszy z kutrów. Amatorzy sportów wodnych znajdują tu doskonałe warunki do ich uprawiania. Latem w miejscowościach nadmorskich odbywa się wiele atrakcyjnych imprez - m.in. Festiwal Sztucznych Ogniów w Ustce czy Ogólnopolski Zjazd Maskotek w Rowach.

The advantage of the Słupsk District is its access to the Baltic Sea. Along the stretch of 57 kilometres it is possible to enjoy the charm of sandy beaches in Ustka, Rowy, Orzechowo, Dębina, Poddąbie and Czołpino. In Ustka, which also has a status of health resort, sea cruises and cod fishing from the cutter are organised. Water sports lovers will find excellent conditions to practise them here. In the summer, many attractive events are held in the seaside resorts, among others, the Festival of Fireworks in Ustka or the National Congress of Mascots in Rowy.

Ein wichtiger Vorteil des Kreises von Słupsk ist Zugang zur Ostsee. Auf einer Länge von 57 Kilometern kann man die Wunder der sandigen Strände von Ustka, Rowy, Orzechowo, Dębina, Poddąbie und Czołpino erleben. In Ustka, einer Stadt die auch den Status eines Kurortes hat, werden Seefahrten sowie Fischfang auf Fischerbooten organisiert. Wassersportliebhaber finden hier vortreffliche Möglichkeiten des Betreibens dieser Sportarten. Im Sommer finden viele interessante Veranstaltungen in den Seeortschaften statt - u. a. das Feuerwerk-Fest in Ustka oder das Treffen der Polnischen Maskottchen in Rowy.

Dwie spośród piętnastu czyn-
 nych latarni morskich w Polsce
 znajdują się na terenie powiatu
 słupskiego - w Ustce i Czołpinie. Swo-
 je święto - Światowy Dzień Latarnic-
 twa obchodzą każdego roku w trzecią
 niedzielę sierpnia. Wtedy to wyjątko-
 wo większość z nich dostępna jest do
 zwiedzania również nocą, a o historii
 powstania opowiadają latarnicy. I choć
 latarnie nie są już wykorzystywane dla
 bezpieczeństwa żegluga, to stanowią
 niezwykłą atrakcję polskiego wybrzeża
 i zapewniają niesamowity widok.

Two of the fifteen operating ligh-
 touses in Poland are located on the
 territory of the Słupsk Dis-
 trict - in Ustka and Czołpino. They
 celebrate their feast - the World Day
 of Lighthouses, every year on the third
 Sunday of August. On that day, unusu-
 ally, most of them are available for visit-
 ing also at night, and the Lighthouse
 Keeper will tell the story of the lightho-
 use. Although the lighthouses are no
 more used for navigation safety, they
 still make a unique attraction of the Po-
 lish coast and offer amazing view.

Zwei von den in Polen betriebenen
 Leuchttürme befinden sich im Kreis
 Słupsk - die Türme in Ustka und in
 Czołpino. Ihren Festtag - den Weltleuch-
 turmtag - haben sie am dritten Sonntag von
 August. An diesem Tag ist ausnahmsweise
 die Mehrheit der Leuchttürme für Besucher
 offen, sogar in der Nacht, und die Betreiber
 erzählen von ihren Entstehungsgeschichten.
 Obwohl die Leuchttürme für Sicherheit der
 Seefahrt nicht mehr verwendet werden bil-
 den sie eine interessante Sehenswürdigke-
 it der polnischen Küste und bieten sich als
 atemberaubende Aussichtspunkte an.

W regionie słupskim znajduje się wiele atrakcyjnych gospodarstw agroturystycznych, pensjonatów i miejsc, w których warto zatrzymać się na dłużej. Są one nie tylko doskonałym miejscem aktywnego wypoczynku, ale także stanowią bazę wypadową nad morze czy w inne okolice regionu. Dodatkowo można skosztować miejscowych smakołyków. Region znany jest z ryb morskich, m.in. śledzi pod każdą postacią, a także kartoflanki pomorskiej na gęsinie i rozmaitych nalewek. Potrawami, które wpisały się w kulinarny krajobraz Pomorza Środkowego, są wszelkiego rodzaju pierogi, potrawy sporządzone na zakwasie, grzyby w formie dodatków lub jako danie główne. Pochwalić się można markowymi produktami tradycyjnymi, jak: Onisiówka - nalewka na miodzie, chleb słowiński wypiekany w tradycyjnych piecach czy Słupski Chłopczyk - ser pleśniowy camembert.

In the Słupsk region, many attractive agrotourism farms are located, as well as guesthouses and places worth staying for a longer time. They are not only excellent places for active recreation but they also provide starting point for excursions to the seaside or to other places in the region. Additionally, it is also possible to taste local delicacies. The region is famous for sea fish, among others, herring of all kinds, as well as Pomeranian potato soup cooked on geese fat and diverse liquours. The dishes which have permanently become part of the Middle Pomerania cuisine include all sorts of dumplings, dishes prepared on the basis of sourdough, mushrooms as side dish or main dish. The region can also be proud of its traditional products, such as: Onisiówka - honey-based liquor, Slovinian bread baked in traditional ovens, or the Słupsk Boy - the soft Camembert cheese.

In der Region Słupsk hat man viele verlockende Agrotouristikhöfe, Pensionen und Orte, wo man gerne länger bleiben könnte. Sie sind nicht nur der perfekte Ort für aktive Erholung, bilden aber auch sehr gute Ausgangspunkte für Ausflüge an die Ostsee oder in andere Gebiete der Region. Zusätzlich bietet sich dabei die Möglichkeit des Erfahrens der lokalen Küche an. Die Region wird für Seefische, u. a. Hering in jeder möglichen Fassung, berühmt. Sonst empfehlenswert ist die pommerische Kartoffelsuppe auf Gänsefleisch und verschiedene Liköre. Speisen, die auch einen Teil der kulinarischen Landschaft Mittelpommerns geworden sind, sind verschiedene Arten der Piroggen, Gerichte aus Sauerteig, Pilze als Beilage oder als Hauptgericht. Es gibt auch verschiedene traditionelle Markenprodukte wie die Onisiówka - ein Honiglikör, das in traditionellen Öfen gebackene Slowinzenbrot oder der so genannte Stolper Jungchen - Schimmelkäse der Art Camembert.

W całym powiecie słupskim wyznaczonych jest wiele szlaków dla cyklistów. Przez nasz teren przebiega Międzynarodowy szlak rowerowy R-10, w Polsce nazwany Nadmorskim. Na ziemi słupskiej zawierają się w nim trzy szlaki - Jantarowy, Szlak zwiniętych torów i Słowińców. Do najbardziej znanych należy Pierścień Gryfitów o długości 93,5 km, przebiegający wokół Słupska. Nieco krótsze to Droga Książęca, Dolina Moszczeniczki, Do Stacji Gabel, Kolejowy oraz Wierzchocińskie Jałowce. Na wycieczkę można się wybrać indywidualnie lub wziąć udział w imprezie zorganizowanej, np. Rajdzie Rowerowym Osób Niepełnosprawnych im. Stanisława Kądziała, który jest organizowany przez domy pomocy społecznej powiatu słupskiego.

In the whole Słupsk District, many trails have been established for cyclists. Across our area, International bicycle trail R-10 leads, known as the Seaside Trail in Poland. Within the Słupsk land territory, it contains three trails - Amber Trail, Trail of Folded Rails and Trail of the Slovinians. One of the most well-known trails is the Ring of the House of Griffins of total length of 93.5 km, running around Słupsk. Slightly shorter trails include Dukes' Road, Moszczeniczka Valley, To Gabel Station, Railway Trail and Wierzchocino Junipers. It is possible to set off for individual cycling trip, or to participate in the organized event, e.g. The Stanisław Kądziała Cycling Race of the Disabled, which is held by the nursing homes of the Słupsk District.

In dem Kreis Słupsk wurden viele Fahrradwege geplant. Über die Region verläuft die internationale Fahrradroute R-10, in Polen die Meeresroute genannt. In der Region von Słupsk umfasst diese Route drei weitere - die Bernsteinroute, die Route der verdrehten Gleise und die Route der Slowinzen. Die bekannteste Route außerdem ist die Pierścień Gryfitów, mit einer Länge von 93,5 km, die um Słupsk herum verläuft. Etwas kürzer sind die Fürstenweg, das Tal von Moszczeniczka, die Route zur Station Gabel, die Bahnroute und die Wacholder von Wierzchocino. Die Fahrten kann man alleine oder in Gruppen, u. a. als Teil des Stanisław Kądziała-Fahrradlaufes der Behinderten unternehmen. Diese Veranstaltung wird durch die Sozialhilfeanstalten des Kreises Słupsk organisiert.

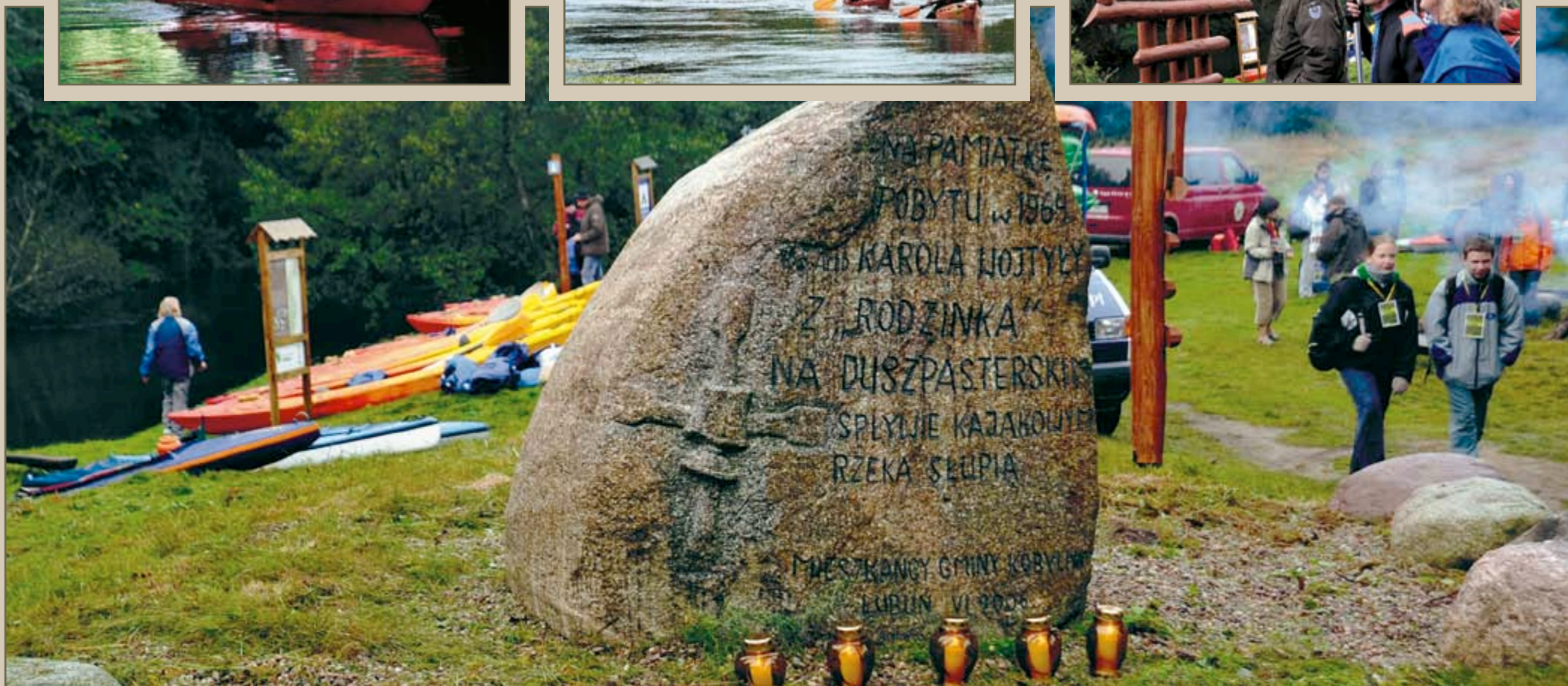
Większość szlaków pieszych pokrywa się z rowerowymi, jednak niektóre wyznaczone są tylko dla spacerowiczów lub amatorów bardzo popularnego w ostatnich latach nordic walking. Z myślą o nich organizowane są latem imprezy, zachęcające do wspólnego spacerowania z kijkami. Do najważniejszych szlaków w powiecie słupskim należą - Szlak Północny, Nadmorski, Dolina Łupawy, Pętla w Czołpinie, Kraina lasów i jezior, Dolina Słupi, Słowińców oraz Dolina Wieprzy i Studnicy. Równie interesujące i piękne widokowo są ścieżki przyrodnicze i edukacyjne.

Most of the walking trails correspond with bicycle trails, however, some of them are established only for walkers or fans of Nordic Walking, recently becoming very popular. Focusing on such tourists, events are organized in the summer encouraging them to participate in common walking with sticks. The most important trails in the Słupsk District include: The Northern Trail, the Seaside Trail, Łupawa Valley, Czołpino Loop, the Land of Forests and Lakes, Słupia Valley, the Trail of Słovinians as well as Wieprza and Studnica Valleys. Natural and educational pathways are equally interesting and beautiful in terms of landscape.

Die meisten Fußgängerfernwege decken sich mit den Fahrradwegen, es gibt aber einige, die besonders für Fußgänger oder Anhänger des letztlich populär gewordenen Nordic Walking konzipiert wurden. Im Hinblick auf diese werden besondere Veranstaltungen organisiert, welche zum gemeinsamen Spazieren mit Stöcken anspornen. Die wichtigsten Routen im Kreis Słupsk gehören: die Nördliche Route, die Meeresroute, das Tal von Lupow, der Ring von Czołpino, das Land der Wälder und Seen, das Stolpetal, die Route der Slowinzen und das Tal von Wieprza und Studnica. Gleichmäßig interessant und malerisch sind die Naturlernpfade und Bildungspfade.

133 km Papiesskiego Szlaku Kajakowego Słupią jest niewątpliwą atrakcją turystyczno-kulturową ziemi słupskiej. Szlak tworzony jest przez 10 pamiątkowych „Kamieni Papiesskich”, rozmieszczonych wzdłuż biegu rzeki od Gowidlina w gminie Sierakowice po Słupsk. Kamienie te przypominają o spływie kajakowym Słupią z 1964 roku, w którym brał udział Papież Polak Jan Paweł II.

133 km of the Papal Canoe Route along the Słupia River is the doubtless tourist and cultural attraction of the Słupsk land. The route is composed of ten memorial „Papal Stones” located along the river course from Gowidlino in Sierakowice municipality to Słupsk. The stones remind of the canoeing trip along Słupia in 1964, in which the Polish Pope John Paul II took part.

133 km der Päpstlichen Kanuroute entlang des Flusses Słupia ist wahrhaft eine touristische und kulturelle Sehenswürdigkeit der Region. Die Route besteht aus 10 „päpstlichen Steinen”, die als Denkmäler fungieren und entlang des Flusses zwischen Gowidlino in der Gemeinde Sierakowice bis Słupsk stehen. Die Steine erinnern an die Kanufahrten entlang der Słupia im Jahre 1964, an welchen Karol Wojtyła, der spätere papst Johannes Paul II, teilgenommen hat.

Wrażenia związane z wodą dostarcza nie tylko Bałtyk, ale również Szlak Najstarszych Elektrowni Wodnych w Europie, położony na terenie Parku Krajobrazowego Dolina Słupi. Można go przemierzać kajakiem, pieszo lub rowerem. Szlak wiedzie przez elektrownie wodne na rzekach: Słupi, Łupawie i Wieprzy, na których w XIX wieku wybudowano ponad sto siłowni, które napędzały młyny, tartaki i wytwórnie papieru. Obecnie na szlaku w dorzeczu Słupi dostępnych do zwiedzania jest pięć elektrowni, z czego najciekawszą jest Gałąźnia Mała.

The water-related experience is not only provided by the Baltic but also by the Route of the Oldest Hydroplants in Europe, situated within the area of the Słupia Valley Landscape Park. It can be covered by a canoe, on foot or by bicycle. The trail leads through the hydroplants on the rivers: Słupia, Łupawa and Wieprza, where over one hundred hydroplants were built in the 19th century to power mills, sawmills and paper manufactures. Nowadays, five power plants can be visited on the trail, Gałąźnia Mała being the most interesting one.

Wasser-verwandte Erlebnisse werden nicht nur vom Baltikum angeboten, sondern auch vom Pfad der ältesten Wasserkraftwerke in Europa, gelegen auf dem Gebiet des Landschaftsparks Stolpetal. Man kann des Pfads entlang per Kanu, zu Fuß oder mit Fahrrad gehen. Der Pfad führt über Wasserkraftwerke auf den Flüssen Słupia, Łupawa und Wieprza, auf welchen im 19. Jahrhundert über ein Hundert Kraftwerke gebaut wurden. Diese Kraftwerke haben Mühlen, Sägewerke und Papierherstellungsanlagen angetrieben. Heutzutage stehen entlang des Pfads an der Stolpe für Besucher fünf Kraftwerke zur Verfügung, wobei dasjenige in Gałąźnia Mała am interessantesten ist.

Wydarzenia, których organizatorem jest powiat słupski, realizowane są z myślą nie tylko o mieszkańcach, ale również o turystach przebywających w tym czasie na ziemi słupskiej. Co roku we wrześniu zapraszamy wszystkich do wspólnego świętowania z okazji zakończonych zbiorów na powiatowych dożynkach, a w październiku na Słupskich Pokopkach, czyli Powiatowym Święcie Ziemniaka. Na imprezach tych można poznać gościnność mieszkańców i skosztować regionalnych smakołyków i specjałów. Do ważnych wydarzeń w regionie należą także Wybory Miss i Mistera Wsi Powiatu Słupskiego.

Events organised by the Słupsk District are held not only for local inhabitants but also for tourists staying in the Słupsk land at that time. Every year in September we invite everyone to celebrate together the end of harvesting period at the district harvest festival, and in October - at the Słupskie Pokopki - the District Potato Feast. During those events it is possible to experience the hospitality of local inhabitants and to taste the local delicacies and specialties. Important events in the region also include the Contest of Miss and Mister of Villages of the Słupsk District.

Veranstaltungen, die von der Verwaltung des Kreises Słupsk organisiert werden, werden nicht nur mit den Einwohnern in Sicht, sondern auch für Touristen, die derzeit in der Region Zeit verbringen, konzipiert. Jährlich im September werden alle zum gemeinsamen Feiern beim Erntedankfest eingeladen, und im Oktober gibt es das Kartoffelfest. Bei den Veranstaltungen lernt man die Gastfreundlichkeit der Einwohner kennen und kostet die regionalen Leckereien und Spezialitäten. Ein wichtiges Ereignis ist auch die Wahl der Miss und des Meisters der Dörfer des Kreises Słupsk.

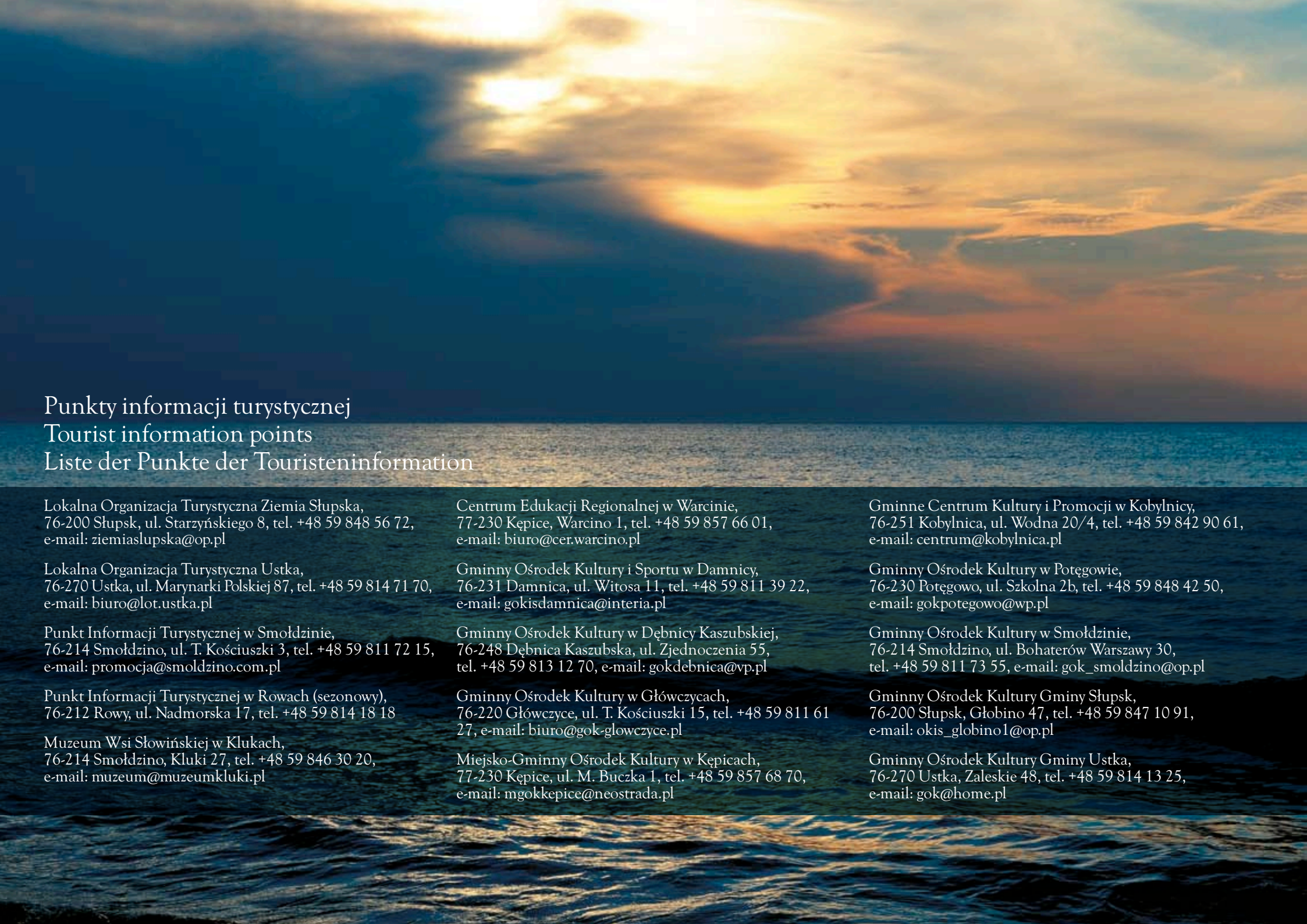

Sowa została wybrana maskotką powiatu słupskiego jako symbol wiedzy i mądrości jego władz oraz mieszkańców. Swoją debiut miała na Ogólnopolskim Zjeździe Maskotek w Rowach w 2009 r. Każde spotkanie z nią dla najmłodszych jest niezapomnianym przeżyciem, a i u dorosłych wywołuje szeroki uśmiech. Chętnie uszczęśliwia dzieci upominkami, a w Mikołajki zaprasza na zwiedzanie swojego mieszkania, jakim jest wieża zegarowa w słupskim starostwie. Z jej powstaniem wiąże się pewna historia, ale tę poznać musicie osobiście.

Owl has been chosen as the mascot of the Słupsk District - being the symbol of wisdom of its authorities and inhabitants. It made its debut at the National Congress of Mascots in Rowy in 2009. Each meeting with the owl is an unforgettable experience for the youngest and makes adults smile broadly. It eagerly makes children happy with gifts and on St. Nicolas' Day it invites children to visit its home which is the clock tower in the Słupsk Starosty building. A story is associated with its birth, but you have to get acquainted with it personally.

Die Eule wurde zum Zeichen und Maskottchen des Kreises Słupsk als Symbol des Wissens der Regierung und der Einwohner gewählt. Sie debütierte auf dem Treffen der Polnischen Maskottchen in Rowy im Jahre 2009. Jedes Treffen mit ihr ist ein unvergessliches Erlebnis für Kinder, und die Erwachsenen bringt sie auch immer zum Lächeln. Die Eule vergibt gerne Geschenke an Kinder, und lädt zum Nikolaustag zu Besuch ihres Wohnortes, des Glockenturmes der Starostei Słupsk, an. Es gibt eine besondere Geschichte, die sich mit seiner Entstehung verbindet - diese müssen Sie aber selbst entdecken.

Punkty informacji turystycznej

Tourist information points

Liste der Punkte der Touristeninformation

Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemia Słupska,
76-200 Słupsk, ul. Starzyńskiego 8, tel. +48 59 848 56 72,
e-mail: ziemiaslupska@op.pl

Lokalna Organizacja Turystyczna Ustka,
76-270 Ustka, ul. Marynarki Polskiej 87, tel. +48 59 814 71 70,
e-mail: biuro@lot.ustka.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Smołdzinie,
76-214 Smołdzino, ul. T. Kościuszki 3, tel. +48 59 811 72 15,
e-mail: promocja@smoldzino.com.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Rowach (sezonowy),
76-212 Rowy, ul. Nadmorska 17, tel. +48 59 814 18 18

Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach,
76-214 Smołdzino, Kluki 27, tel. +48 59 846 30 20,
e-mail: muzeum@muzeumkluki.pl

Centrum Edukacji Regionalnej w Warcinie,
77-230 Kępice, Warcino 1, tel. +48 59 857 66 01,
e-mail: biuro@cer.warcino.pl

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Damnicy,
76-231 Damnica, ul. Witosa 11, tel. +48 59 811 39 22,
e-mail: gokisdamnica@interia.pl

Gminny Ośrodek Kultury w Dębnicy Kaszubskiej,
76-248 Dębica Kaszubska, ul. Zjednoczenia 55,
tel. +48 59 813 12 70, e-mail: gokdebnica@vp.pl

Gminny Ośrodek Kultury w Głównych, ul. T. Kościuszki 15, tel. +48 59 811 61 27, e-mail: biuro@gok-glowczyce.pl

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kępicach,
77-230 Kępice, ul. M. Buczka 1, tel. +48 59 857 68 70,
e-mail: mgokkepice@neostrada.pl

Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy,
76-251 Kobylnica, ul. Wodna 20/4, tel. +48 59 842 90 61,
e-mail: centrum@kobylnica.pl

Gminny Ośrodek Kultury w Potęgowie,
76-230 Potęgowo, ul. Szkolna 2b, tel. +48 59 848 42 50,
e-mail: gokpotegowo@wp.pl

Gminny Ośrodek Kultury w Smołdzinie,
76-214 Smołdzino, ul. Bohaterów Warszawy 30,
tel. +48 59 811 73 55, e-mail: gok_smoldzino@op.pl

Gminny Ośrodek Kultury Gminy Słupsk,
76-200 Słupsk, Głobino 47, tel. +48 59 847 10 91,
e-mail: okis_globino1@op.pl

Gminny Ośrodek Kultury Gminy Ustka,
76-270 Ustka, Zaleskie 48, tel. +48 59 814 13 25,
e-mail: gok@home.pl

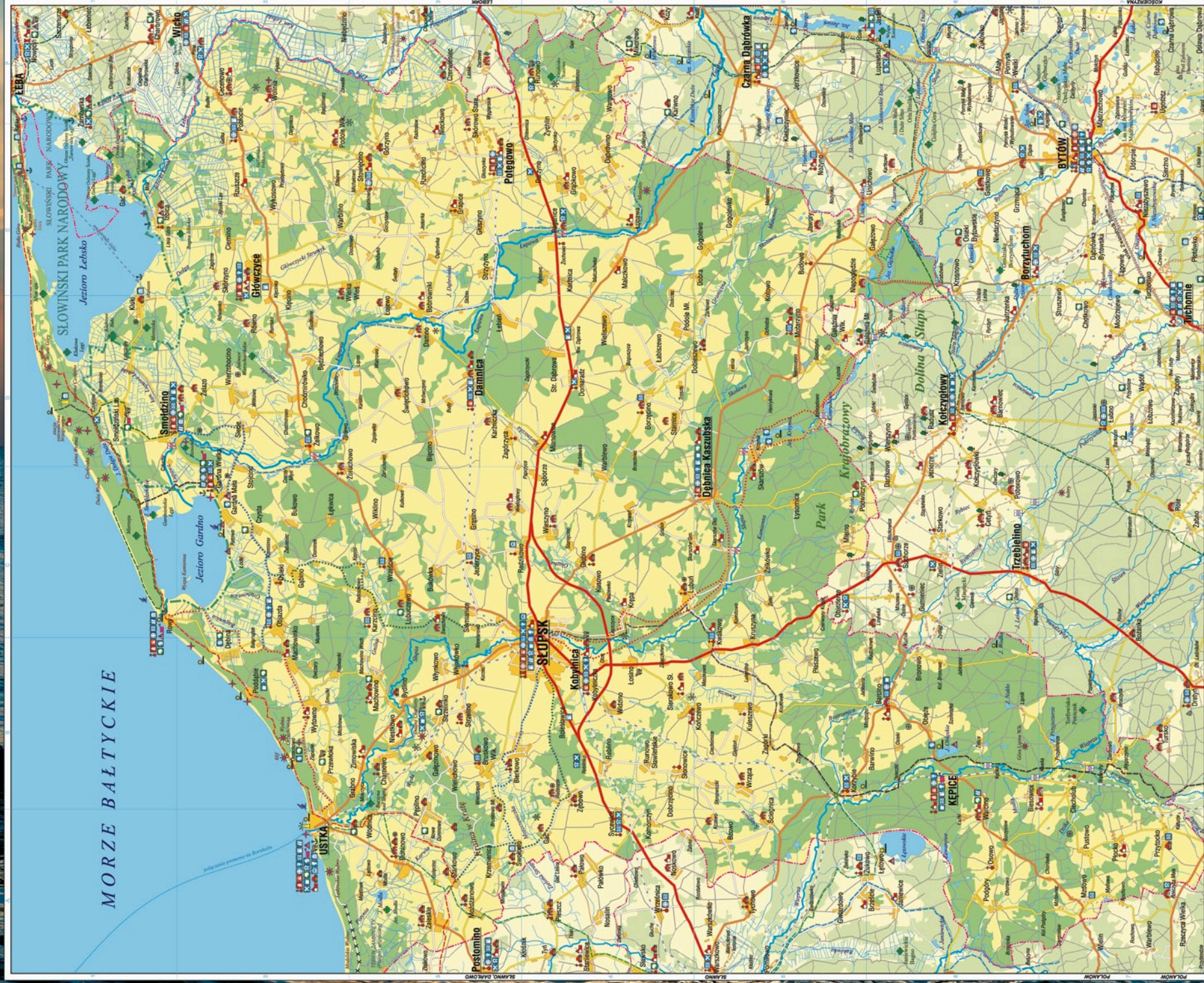

Powiat Słupski

www.powiat.slupsk.pl

MORZE BAŁTYCKIE

Wydawca:
Starostwo Powiatowe w Słupsku
ul. Szarych Szeregów 14 • 76-200 Słupsk
tel. +48 59 841 85 00 • faks +48 59 842 71 11
e-mail: starostwo@powiat.slupsk.pl
www.powiat.slupsk.pl

Redakcja:
Maria Matuszewska
Daria Wojtas

Opracowanie graficzne:
Artur Wróblewski

Zdjęcia:
Jan Maziejuk
Maria Matuszewska

Tłumaczenie:
EBS GROUP S.C.
Anna Bętkowska
Agnieszka Imierowicz-Kowalska

Druk:
OPTIMA s.c.
ul. Orańska 6a
81-533 Gdynia

ISBN 978-83-60228-37-1